

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ สื่อมวลชนของนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนคร

The Factors Related to Awareness of Professional Ethics of the Communication Arts University Students in Phranakorn Rajabhat University

ดร.ณัฐนันท์ วิริยะวิทย์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 112 คน ผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ผู้วิจัยรับผิดชอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วัดคุณลักษณะของนักศึกษาด้านความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย การแจกความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติอ้างอิงเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน, สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 (ตามลำดับ) ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

คำสำคัญ : ความตระหนักรู้ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ สื่อสารมวลชน นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

Abstract

The objective of this research was to find out the factors that related to awareness of professional ethics. The sample was the 112 fourth-year students majoring in Communication Arts from Phranakhon Rajabhat University's Faculty of Science Management in the first semester of the 2014 academic year. The instruments used were the questionnaires to measure for student characteristics, awareness of professional ethics, moral reasoning, future orientation, relationship between students and peer groups, and relationship between students and teachers. The statistics used in this research were descriptive statistics: frequency, percentage, mean, and standard deviation. The inferential statistic used to test hypothesis were Pearson Product Moment Correlation Coefficient, t-test and ANOVA. The findings are as follows that Future orientation, moral reasoning, and the relationship between students and peer groups were related to awareness of professional ethics which were significant at the .01, .01, and .05 level (orderly). However, there was no significant of the relationship between students and teachers which was related to awareness of professional ethics.

Key word : Awareness of Professional Ethics, Mass Communication Arts, Rajabhat University Student

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชนเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคม เนื่องจากเป็นตัวจักรสำคัญในการนำเสนอและถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้กับบุคคลในสังคม (ปัญชลี พึ่งพิศ. 2548: 1) โดยเฉพาะสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการรับรู้และทัศนคติของคนในสังคมและยังเป็นสื่อที่คนในสังคมให้ความนิยมอยู่เป็นจำนวนมาก จากการสำรวจของบริษัท AGB Neilsen Media Research ในปี 2555 พบว่า ประชากรไทยจำนวน 92.8 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 98 ของประชากรไทยทั้งหมด รัชมังโทรทัศน์ผ่าน 3 ช่องทางหลัก คือ 1) โทรทัศน์ระบบภาคพื้นดิน 2) เคเบิลทีวี 3) ระบบโทรทัศน์ดาวเทียม (มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. 2556: 3)

จากหน้าที่สำคัญดังกล่าวทำให้สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น สามารถเป็นไปได้ทั้งในทางบวกและทางลบ และจากความสำคัญดังกล่าวมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนในด้านลบอยู่เสมอ กล่าวคือ มักจะมีการกล่าวอ้างกันว่าสภาพความเสื่อมโทรมทั้งหลายของคนในสังคมเกิดจากอิทธิพลของสื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นผู้อมเมาประชาชนให้หลงใหลอยู่กับทัศนคติและพฤติกรรมที่ผิดๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความฟุ้งเฟ้อ ความก้าวร้าวรุนแรง หรือแม้กระทั่งในเรื่องของกามารมณ์ เพราะสื่อมวลชนเป็นผู้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับอาชญากรรม ความโหดร้ายทารุณ ภาพ และเรื่องลามกอนาจาร จนทำให้คนเลียนแบบจากเรื่องราวที่ปรากฏในสื่อมวลชน ผลการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างอายุ 14-19 ปี พบว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ใช้ในการเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศมากจะมีทัศนคติในเรื่องเพศในทางลบ และมีคะแนนพฤติกรรมทางเพศสูง (ระยอง เพิ่มทรัพย์. 2546 อ้างถึงใน ปัญชลี พึ่งพิศ. 2548: 1)

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมหลายอย่าง ได้แก่ การใช้ความรุนแรงหรือการยกพวกตีกันของเด็กอาชีวะศึกษา การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ค่านิยมการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย ฯลฯ ดังกล่าวทำให้บุคคลสังคมมองว่าสื่อมวลชนในปัจจุบันทำงานโดยขาดความคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ รวมถึงสื่อมวลชนค่านึงถึงแต่ธุรกิจมากกว่าที่จะคำนึงถึงหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณของสื่อมวลชน ทำให้ทราบว่าหน้าที่สื่อมวลชนตระหนักถึงความสำคัญของ

จรรยาบรรณน้อยนั้น ก็เนื่องมาจากการที่สื่อมวลชนขาดความรู้ ขาดจิตสำนึก และไม่เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ซึ่งจากงานวิจัยเรื่องจรรยาบรรณของนักข่าวในทัศนะของนักสื่อสารมวลชน ผลการวิจัยพบว่าระดับจรรยาบรรณของนักข่าวในทัศนะของนักสื่อสารมวลชนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ (สมิตรา หาญปัญญาพิชิต. 2542 อ้างถึงในปัญชลี พึ่งพิศ. 2548: 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทวินทร์ ประทุมวงษ์ (2541 อ้างถึงใน ปัญชลี พึ่งพิศ. 2548: 1) ที่พบว่าสื่อมวลชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวอยู่ในระดับสูง ขณะที่ความตระหนักต่อจรรยาบรรณการนำเสนอข่าวอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ปัญหาจริยธรรมจรรยาบรรณของสื่อมวลชนในประเทศไทย ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้ประกอบการนักวิชาการ องค์กรวิชาชีพ ผู้บริโภคสื่อในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 27 (18) และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 มาตรา 39 กำหนดให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่างๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพและวิชาชีพและการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลกันเองขององค์กรวิชาชีพ (self-regulation) ไปจนถึงการกำกับดูแลร่วมกันระหว่างองค์กรกำกับดูแลกับผู้ประกอบการ (co-regulation) ประกอบกับแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555-2559) กำหนดตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์การกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้มีแนวทางปฏิบัติ (guideline) และกลไกสนับสนุนการกำกับดูแลกันเองของสื่อ โดยมีจุดมุ่งหมายให้การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มีสิทธิเสรีภาพภายใต้กรอบจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพและมีกลไกการควบคุมกันเองขององค์กรวิชาชีพ

ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ตามมาตรา 46 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (กสทช. 2557: 1)

สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือจริยธรรม และการกำกับดูแลตนเองในกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ (Ethical Guideline and Self-regulation for Broadcasting) ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ หลักจริยธรรม ในวิชาชีพกระจายเสียงและโทรทัศน์ หลักจริยธรรมและ แนวปฏิบัติตนขององค์กร จริยธรรมขั้นพื้นฐานและแนวทาง ปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพกระจายเสียงและโทรทัศน์ ซึ่งคู่มือดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางในการทำงานของ ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบวิชาชีพ องค์กรวิชาชีพ รวมทั้ง เพื่อให้ให้นักศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ สื่อสารมวลชน สังคม ศาสตร์ มนุษยศาสตร์ หรือสาขาอื่นๆ ที่จะก้าวเข้าสู่วิชาชีพ สื่อสารมวลชนในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การทำ หน้าที่สื่อมวลชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานจรรยาบรรณและจริยธรรมของวิชาชีพสื่อ (กสทช. 2557: 1)

ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จึงได้ ทำการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมให้นักศึกษามีความ ตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน ขณะเดียวกัน ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน เพื่อนำปัจจัยเหล่านั้น นำมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษา นักวิชาการ วิชาชีพ ด้านสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะนักศึกษาซึ่งจะเป็นสื่อมวลชน รุ่นใหม่ที่มีจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพต่อไปในอนาคต

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการ ศึกษาเรื่องความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน พบว่า ความตระหนักเป็นภาวะทางจิตที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด เกิดจากการรับรู้ และความสำนึกต่อเหตุการณ์ใด เหตุการณ์หนึ่ง และเป็นเรื่องของสภาวะตื่นตัวของจิตใจต่อ เหตุการณ์ โดยมีระยะเวลาหรือประสบการณ์ และสภาพ การณ์แวดล้อมหรือสิ่งเร้าภายนอก เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคล เกิดความตระหนักขึ้น โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิด ความตระหนักมี 3 ประการ (อารดา เทอดธรรมคุณ. 2547 : 17) ประกอบด้วย 1) พุทธิปัญญา หรือความรู้ความเข้าใจ (cognitive or belief component) หรือความรู้หรือ เข้าใจจะเริ่มต้นจากระดับง่ายและมีการพัฒนาขึ้นเป็น ลำดับ 2) อารมณ์ความรู้สึก (affective component)

เป็นความรู้สึกด้านทัศนคติ ค่านิยม ความตระหนักชอบ หรือไม่ชอบ ดีหรือไม่ดี เป็นองค์ประกอบในการประเมิน สิ่งเร้าต่างๆ 3) พฤติกรรม (behavioral component) เป็นการแสดงออกทั้งทางวาจา กริยา ท่าทางที่มีต่อสิ่งเร้า หรือแนวโน้มที่บุคคลจะกระทำ ดังนั้น บุคคล สถานการณ์ กลุ่มสังคม การเรียนรู้และประสบการณ์ จึงเป็นปัจจัยที่มี ผลต่อความตระหนัก โดยมีความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรม เป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความตระหนัก

ส่วนแนวคิดจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่ง ของการศึกษาจริยธรรม ที่อยู่ในสาขาจริยธรรมประยุกต์ (applied ethics) ที่เป็นส่วนเชื่อมระหว่างทฤษฎีและ การปฏิบัติ มีหน้าที่ในการนำความรู้จากอภิจริยศาสตร์ (meta ethics) และจริยธรรมเชิงบรรทัดฐาน (normative ethics) มาเป็นแนวทางร่วมกัน โดยได้รับการออกแบบมา เพื่อเป็นแนวทางนำเราในการดำเนินการเกี่ยวกับความขัดแย้ง ทางศีลธรรมที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมจริง ที่ไม่มีสิ่งใดที่จะ เป็นคำตอบถูกหรือผิดเสมอไป หากทว่าเป็นสิ่งที่จะต้อง ขึ้นอยู่กับกรณีมีเหตุผลที่ดีในการตัดสินใจหรือประเด็นที่ เฉพาะเจาะจง (Days. 2000 อ้างถึงใน บุหงา ชัยสุวรรณ. 2545: 61)

จรรยาบรรณวิชาชีพมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ มาตรฐานของคุณค่าแห่งความดีงามของการกระทำหนึ่งๆ หรือพฤติกรรมที่บุคคลพึงปฏิบัติ เป็นแนวทางในการให้บุคคล ได้ใช้ดุลยพินิจ หรือเหตุผลตัดสินใจได้ว่า สิ่งใดควรทำ หรือ สิ่งใดไม่ควรทำ ตามมาตรฐานของวิชาชีพนั้นๆ โดยการ กำหนดขึ้นมาเป็นประมวลความประพฤติที่ผู้ประกอบการอาชีพ การงานแต่ละอย่างกำหนดขึ้นอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ให้เป็นหลักความประพฤติของบุคคลในแต่ละกลุ่มอาชีพนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525, สมควร กวีเย. 2532, เสถียร พันธรัชนี. 2532, สิวลี สิริโล. 2539. พิสิษฐ์ ชวลาธวัช. 2540, Mondy & Noe. 1990, Dovel. 1993, Wright. 1994 Goetsch & Davis. 1997 อ้างถึงใน บุหงา ชัยสุวรรณ. 2545: 62)

ตามทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 อ้างถึงใน ธีรวัชรณ เทพพิทักษ์. 2544: 14) โดย พื้นฐานทางความคิดจากทฤษฎีของโคลเบอร์ก และจากการ ประมวลผลข้อมูลทางการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสาเหตุ ของพฤติกรรมจริยธรรมประเภทต่างๆ ได้สร้างทฤษฎีต้นไม้อ จริยธรรมสำหรับคนไทย ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนประกอบ

1) ส่วนที่เป็นดอกและผลไม้ คือ พฤติกรรมจริยธรรม
 2) ส่วนที่เป็นลำต้น เป็นส่วนที่ค้ำจุนใบ ดอก ผล ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะการมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิด คุณธรรมและค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและสถานการณ์นั้น 3) ส่วนที่เป็นราก ซึ่งเป็นฐานล่างสำคัญ ประกอบด้วย สติปัญญา ความเฉลียวฉลาดที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ

ในเรื่องจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ เช่น การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โคลเบิร์ก (Kohlberg, 1976 อ้างถึงใน จิตรา ปานอ่อน, 2557: 13, ปัญหาสังคม, 2548: 34-35) ได้ระบุเกี่ยวกับทฤษฎีของโคลเบิร์ก (Kohlberg) ว่าเป็นทฤษฎีพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงพฤติกรรมของโคลเบิร์ก เป็นแนวทางการคิดที่มีต้นกำเนิดมาจาก เพียเจท์ (Piaget, 1896) และผู้ที่น่าเอาแนวความคิดนี้มาพัฒนาอย่างกว้างขวางเป็นที่ยอมรับกันอย่างมาก คือ โคลเบิร์ก (Kohlberg, 1964) ความคิดและหลักทฤษฎีนี้ทั้งเพียเจท์และโคลเบิร์กได้เน้นความสำคัญขององค์ประกอบสองประการ คือ 1) พัฒนาการทางสติปัญญา และ 2) ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือประสบการณ์ทางสังคม

จิตลักษณะที่สำคัญอื่นๆ นอกจากการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมแล้ว ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นปัจจัยสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับความตระหนักต่อจรรยาบรรณสื่อมวลชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรพงษ์ ชูเดช (2534 อ้างถึงใน ปัญหาสังคม, 2548: 37) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เรียนวิชาที่ให้ความสำคัญกับมนุษย์และสังคมมาก ถ้าผลการเรียนดีด้วยจะเป็นผู้ที่มีการใช้เหตุผลจริยธรรมสูง และผลการวิจัยของไรท์ (Wright, 1975 อ้างถึงใน ปัญหาสังคม, 2548: 40) พบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้ทำการศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคต และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักต่อจรรยาบรรณสื่อมวลชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา กับลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนของนักศึกษาศาสนาวิชาโทศาสตร มหาวิทาลัยราชภัฏพระนคร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาโทศาสตร มหาวิทาลัยราชภัฏพระนคร
 ขอบเขตในด้านระยะเวลา การทำวิจัยอยู่ระหว่างเดือนมิถุนายน - ธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2557

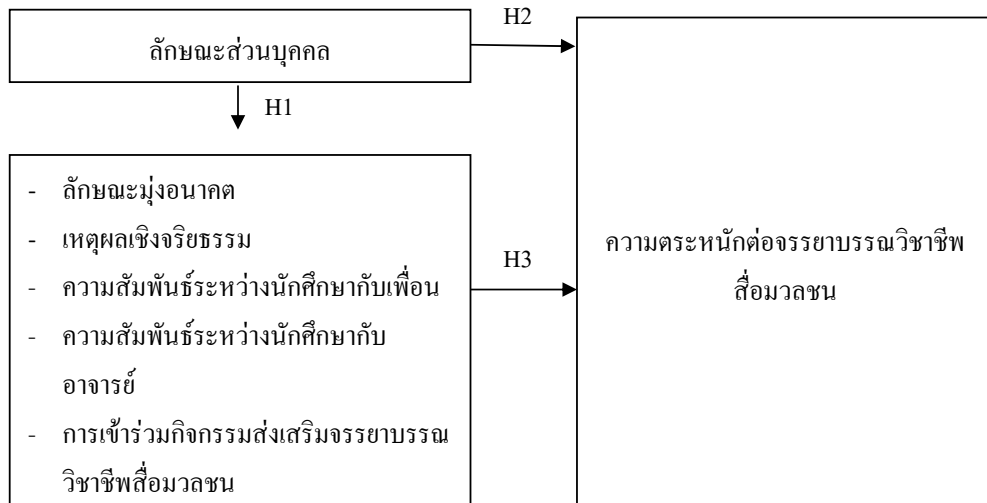
สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานของงานวิจัย รวม 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 (H1): ลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 (H2): ลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 (H3): ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบอย่างของปัญชลี พึ่งพิศ (2548) และนำมาทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย โดยหาความสอดคล้องข้อคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค (Index of Item Objective Congruency: IOC) ค่าความตรงได้เท่ากับ 0.98 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้จากการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ 0.80

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร จำนวนทั้งสิ้น 112 ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงในกลุ่มนักศึกษาที่ผู้วิจัยรับผิดชอบ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติอ้างอิงเพื่อทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient), การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มหาวิทยาลัยและสาขาวิชานิติศาสตร์ได้นำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณ

วิชาชีพนิติศาสตร์ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนให้กับนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ต่อไป

2. นักวิชาการและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบผลการดำเนินโครงการและเป็นแนวทางในการวางแผนการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักสื่อสารมวลชนรุ่นใหม่ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

1.1 ลักษณะส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.3 มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.01-3.00 คิดเป็นร้อยละ 65.2 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 63.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน คิดเป็นร้อยละ 73.2

1.2 ลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคต พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีลักษณะมุ่งอนาคตอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

1.3 เหตุผลเชิงจริยธรรม

เหตุผลเชิงจริยธรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับมาก

1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนอยู่ในระดับมาก

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับมาก

1.6 ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

2.1 การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบที (t-test) พบว่า นักศึกษาหญิงมีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนมากกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 .05 และ .05 (ตามลำดับ) ส่วนลักษณะมุ่งอนาคต และเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่พบความแตกต่างกันจนถึงระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจรรยาบรรณ

วิชาชีพสื่อมวลชน วิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบที (t-test)

พบว่า นักศึกษาที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมและนักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนมีความแตกต่างในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ มีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมฯ

ขณะที่ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนไม่พบความแตกต่างกันจนถึงระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

ไม่พบว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกันมีลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนแตกต่างกันจนถึงระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน จำแนกตามชั้นปีของนักศึกษา วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการทดสอบรายคู่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4

ไม่พบว่าลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน และความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนเมื่อจำแนกตามชั้นปีมีความแตกต่างกัน จนถึงระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ทางสถิติจาก 2.1 ถึง 2.4 รวบรวมแสดงได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงลักษณะส่วนบุคคลกับปัจจัยที่ศึกษา

ปัจจัยที่ศึกษา	เพศ	เกรดเฉลี่ย สะสม	ชั้นปี	การเข้าร่วม กิจกรรมฯ
ลักษณะมุ่งอนาคต	-1.07	.874	.55	1.27
เหตุผลเชิงจริยธรรม	-1.51	1.16	1.35	-0.56
ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน	-3.41**	0.31	1.51	0.95
ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	-2.03*	1.81	3.10*	3.96**
ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ สื่อมวลชน	-2.52*	1.21	0.49	0.11

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลที่ต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้

และการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลที่ต่างกันมีความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

3.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน

พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต ($r = .380$) เหตุผลเชิงจริยธรรม ($r = .258$) ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ($r = .220$) มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อ

จรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 .01 และ .05 (ตามลำดับ) เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ไม่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน จนถึงระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

พบว่า ความสัมพันธ์ทั้ง 10 คู่ มีนัยสำคัญ 8 คู่ มีค่า r ตั้งแต่ .220 ถึง .519 คู่สัมพันธ์สูงสุด 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับแรก คือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ($r = .519$) อันดับสอง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน ($r = .380$) อันดับที่สาม คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ($r = .324$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติจาก 3.1 และ 3.2 ดังแสดงในตาราง 2

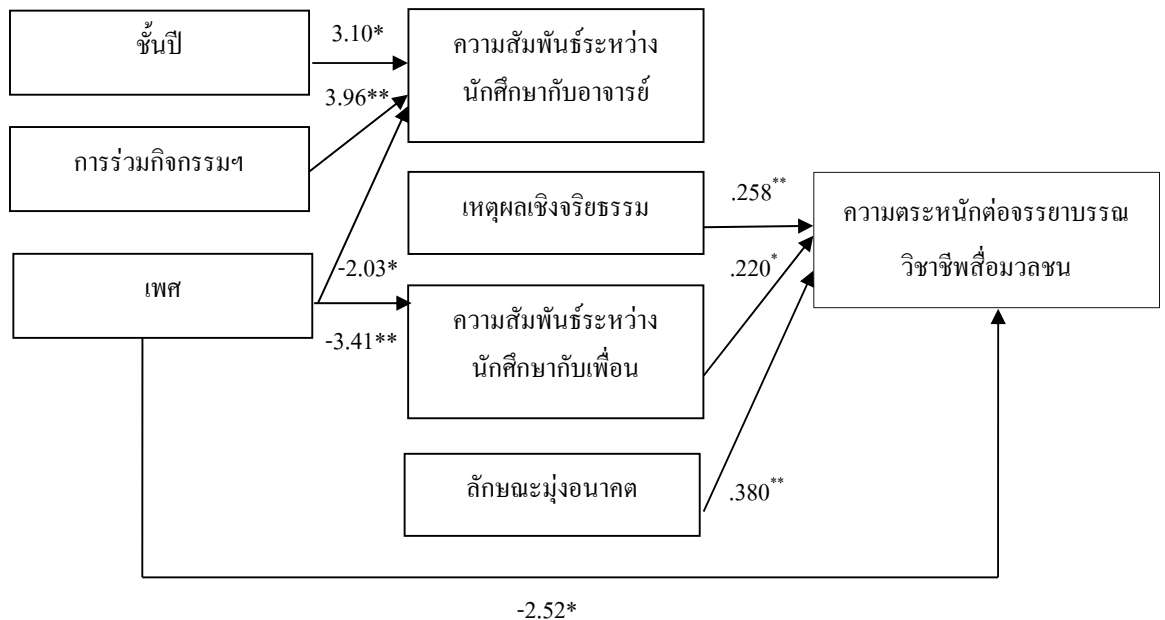
ตาราง 2 ความสัมพันธ์ของลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

ปัจจัยที่ศึกษา	ลักษณะมุ่งอนาคต	เหตุผลเชิงจริยธรรม	ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
ลักษณะมุ่งอนาคต				
เหตุผลเชิงจริยธรรม	-0.01			
ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	.306**	.324**		
ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	.232*	.247**	.519**	
ความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน	.380**	.258**	.220*	.142

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน ในภาพ 2 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดง

ภาพ 2 ความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลสำคัญที่พบนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับลักษณะที่คาดว่าเป็นปัจจัยของความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพนิเทศศาสตร์

ผลการวิจัย พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาหญิงมีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนมากกว่า นักศึกษาชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา แก้วสุข (2539) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูหญิงมีจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาครูชาย

2. ลักษณะมุ่งอนาคต เหตุผลเชิงจริยธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน สัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพนิเทศศาสตร์

ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ ันยชนก แก้วคงเมือง (2551) พบว่า ลักษณะส่วนบุคคล บุคลิกภาพ และเหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถทำนายจริยธรรมในการทำงานของผู้บริหารได้ และงานวิจัยของสุนันทา แก้วสุข (2539) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาครูที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงมีระดับจริยธรรมสูงกว่านักศึกษาครูที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ และ

เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีต้นน้ำจริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนานิน (2524) ที่อธิบายว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อจริยธรรมในการทำงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร แยม์นิลและจินตนา บิลมาศ (2551) ญัฐวรรณ เทพพิทักษ์ (2544) ันยชนก แก้วคงเมือง (2551) พบว่า ผู้บริหารที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกันมีจริยธรรมในการทำงานที่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ สุนันทา แก้วสุข (2539) งานวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครู พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากกลุ่มเพื่อนมาก คนใกล้ชิดมาก และกลุ่มรวมทั้งหมดมาก มีระดับจริยธรรมสูงกว่า นักศึกษาครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากกลุ่มเพื่อนน้อย ส่วนนักศึกษาครูที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากกลุ่มอาจารย์มากหรือน้อย มีระดับจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. การเสริมสร้างความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพขึ้นอยู่หลายปัจจัย ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ครอบคลุมมากขึ้น ควรเพิ่มปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพตอบโจทย์วิจัยมากขึ้น ควรมีการใช้สถิติวิเคราะห์อื่นๆ มาวิเคราะห์เพื่อให้ผลวิจัยเกิดประโยชน์มากขึ้น

การนำปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชนไปประยุกต์ใช้

1. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้นักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคต คือ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง มีความอดกลั้น อดทนรอได้ คอยได้ และหาทางกระตุ้นให้นักศึกษามีความคิดในการวิเคราะห์เหตุผล มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และสามารถคาดการณ์ถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้
2. ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและคอยแนะนำให้นักศึกษาเลือกคบเพื่อนที่เป็นคนดีและเรียนค่อนข้างดีเพื่อชักจูงใจไปในทางที่ดี
3. เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจริยธรรม และการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ทางด้านจริยธรรม เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา ปานอ่อน. *คุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน. หน่วยที่ 8 การจัดการทรัพยากรมนุษย์.* (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2557 จากเว็บไซต์ <http://www.stou.ac.th/website/subbj/fileUpload/32304-8-1.pdf>
- ณัฐวรรณ เทพพิทักษ์. (2544). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลเชิงจริยธรรม พฤติกรรมจริยธรรมและความเครียดในการทำงาน.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉันทชนก แก้วคงเมือง. (2551). *บุคลิกภาพ และเหตุผลเชิงจริยธรรม กับจริยธรรมในการทำงานของผู้บริหาร บริษัทสามมิตรมอเตอร์สแมนูแฟคเจอร์ จำกัด (มหาชน).* วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุหงา ชัยสุวรรณ. (2545). *การกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพโฆษณาในประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญชลี พึ่งพิศ. (2548). *ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ที่ส่งผลต่อทักษะและความตระหนักต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสื่อมวลชน.* ปริญญาโท หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. (2556). *รายงานผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางและกลไกการกำกับดูแลที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย.* เสนอต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.).
- ศิริพร แยมนิลและจินตนา บิลมาศ. *ปัจจัยด้านจริยธรรมที่ส่งผลต่อความเชื่อถือไว้วางใจของประชาชนต่อภาครัฐ. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.* (ออนไลน์). 34(2). 124-136. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2557 จากเว็บไซต์ http://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=s_how&browse_type=title&titleid=154530&query=ปัจจัยด้านจริยธรรม&s_mode=any&d_field=&d_start=0000-00-00&d_end=2557-11-01&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=1&maxid=1
- สุนันทา แก้วสุข. (2539). *รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครู.* มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.). (2557). *เอกสารโครงการส่งเสริมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ “สื่อมวลชนรุ่นใหม่” ประจำปี 2557.* (อัดสำเนา).
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.). (2557). *คู่มือจริยธรรมและการกำกับดูแลตนเองในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์.*
- อารดา เทอดธรรมคุณ. (2547). *ความตระหนักของผู้สื่อข่าวต่อจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์ไทย.* วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.